

Konarska-Pabiniak, Barbara

'I znów jestem w Płocku' : (w rocznicę urodzin i śmierci Władysława Broniewskiego)

Notatki Płockie 43/2-175, 60-61

1998

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

"I ZNÓW JESTEM W PŁOCKU"

(w rocznicę urodzin i śmierci Władysława Broniewskiego)

Rok 1997 - to rok, w którym zbiegły się dwie znaczące rocznice: 35. śmierci i 100. urodzin Władysława Broniewskiego. Z tej okazji odbyły się w Płocku dwie ważne uroczystości poświęcone piewcy Mazowsza.

10 lutego w siedzibie Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej otwarto wystawę poświęconą życiu i twórczości Władysława Broniewskiego przygotowaną przez Muzeum im. Władysława Broniewskiego w Warszawie i WBP w Płocku. Twórcy wystawy starali się pokazać wielość tematyczną poezji Broniewskiego. Autorzy wystawy próbowali przełamać stereotyp myślowy szufladkujący poetę w tematyce rewolucyjnej. Tymczasem niezwykle ważny i ciągle powtarzający się motyw twórczości Władysława Broniewskiego - to miłość do ojczyzny, piękno krajobrazu ojczyzno, kobiety i ich role w życiu. Słowa "miłość", "kocham" są kluczem tej wielkiej poezji w życiu. Słowa może nieco zdewaluowane. Innymi elementem wystawy były cytowane wypowiedzi różnych ludzi o Władysławie Broniewskim, a także wiersze Władysława Hemara i Kazimierza Wierzyńskiego poświęcone poecie.

Otwarcie wystawy towarzyszył występ uczniów z Zespołu Szkół Zawodowych w Gostyninie i Liceum Ogólnokształcącego im. Wł. Jagiełły. Głównym punktem uroczystości było przecięcie wstęgi. Dokonali go m.in. Ewa Zawistowska - wnuczka Władysława Broniewskiego (córka Anki) i Sławomir Kędzierski - dyrektor Muzeum Broniewskiego w Warszawie. Wystawa była czynna do 15 maja. Z większym rozmachem obchodzono 100. rocznicę urodzin Władysława Broniewskiego. 7 grudnia 1997 r. Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego przygotował program pt. "I znów jestem w Płocku".

Natomiast 8 i 9 grudnia odbyła się sesja popularnonaukowa poświęcona twórczości Broniewskiego, zorganizowana przez Urząd Wojewódzki, Urząd Miasta Płocka, Wojewódzka Bibliotekę Publiczną w Płocku, Towarzystwo Naukowe Płockie. Obrady poprowadziła uroczystość nadania Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej imienia poety. W holu, przy wejściu do czytelnicy, odsłonięto tablicę pamiątkową, na której umieszczono znany cytat z wiersza poety "Mnie ta ziemia od innych droższa" oraz daty urodzin i śmierci poety 1897-1962. Akt nadania odczytał Wicewojewoda Płocki Marian Roder. W uzasadnieniu decyzji napisano: "Władysław Broniewski to poeta znany wszystkim i ceniony przez wielu. Na szczęście minęły już czasy, kiedy łączono go z "poezją rewolucyjną". Dzisiaj nie trzeba już chyba nikogo przekonywać o wartościach artystycznych, które charakteryzują jego twórczość. To jeden z niewielu artystów, którego wiersze, niegdyś niesione na sztandarach proletariatu, dziś odczytywane są na nowo /.../ Ale nie tylko wartości artystyczne twórczości Broniewskiego zasługują na uznanie, ale również postawa życiowa.

Był żołnierzem Legionów Piłsudskiego, uczestnikiem wojny polsko-bolszewickiej 1920 r. (odznaczony "Virtuti Militari" i czterokrotnie "Krzyżem Walecznych") mimo przejścia przez sowieckie łagry zaciągnął się z powrotem do wojska - do Armii Andersa.

Rok 1997 - to rok, w którym zbiegły się dwie znaczące rocznice: 35. śmierci i 100. urodzin Władysława Broniewskiego - dlatego też ten rok jest najlepszą okazją nadania WBP imienia wielkiego Płoczanina".

W pierwszym dniu sesji obradowano w sali konferencyjnej Towarzystwa Naukowego Płockiego. Wystąpiło trzech referatów: dr. Waldemara Smaszczka nt. "Wrażliwy jak czeremcha na przymrozki", dr. Bohdana Urbankowskiego "Broniewski żołnierz i kochanek" oraz odczytanego (z powodu nieobecności) referatu prof. Tadeusza Bujnickiego "Ekspresjonizm Broniewskiego".

Wojewódzka Biblioteka Publiczna z okazji jubileuszu swego patrona wydała tomik wierszy miłosnych Broniewskiego pt. "Kochałbym Cię..." w wyborze W. Smaszczka. Promocja tomiku odbyła się po południu pierwszego dnia sesji w WBP. Obecna była córka poety Maria Broniewska-Pijanowska.

W drugim dniu sesji wysłuchano następujących referatów: Sławomir Kędzierski "Muzeum Broniewskiego - warsztat polonisty", Regina Kaczmarek (Kazmierczak) "Broniewski a film", Danuta Rychlewska "Broniewski i Płock", Wanda Kaczanowska "Broniewski w zbiorach Biblioteki im. Zielińskich TNP w Płocku".

Dokonano także wręczenia nagród laureatom Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego "O liść dębu". Po rozpatrzeniu 253 zestawów wierszy jury przyznało następujące nagrody i wyróżnienia: I nagroda Wojewody Płockiego "Liść dębu" Mirosław Bochenek, II nagroda - Marek Kośmider, III nagrody - nie przyznano. Nagroda Specjalna Prezydenta Miasta Płocka za najlepszy wiersz o tematyce płockiej - nagroda główna - Zbigniew Strzałkowski, wyróżnienie: Bartłomiej Lewandowski, Artur Maciak.

Nagroda Specjalna Dyrektora Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Płocku za najlepszy wiersz o tematyce miłosnej - Daniel Kalinowski. Wyróżnienia: Jerzy Frykowski, Sylwia Gibaszek, Janina Kozak-Pajkert, Piotr Mierzywa, Maciej Płata, Maciej Woźniak. Uczestnicy sesji mogli podziwiać zaprezentowane po raz pierwszy "Poezje zebrane" Władysława Broniewskiego opracowane przez Feliksę Lichodziejewską, wydane w 1997 r. przez Towarzystwo Naukowe Płockie i Wydawnictwo Algo. Feliksa Lichodziejewska od lat przygotowywała do wydania w pracowni Instytutu Badań Literackich wszystkie poezje jakie powstały - znane i nieznane. Przedrukowywała wszystkie tomiki, utwory dla dzieci, tłumaczenia poetyckie i wszystkie wiersze rozproszo-

ne, drukowane poza tomami lub w ogóle nie publikowane. W ten sposób otrzymaliśmy 4 tomy liczące w sumie prawie 2400 stron. Edycja ma charakter naukowy, czyli szczegółowo opisujący i komentujący niemal każdy utwór.

Dr Feliksa Lichodziejewska zmarła 4 lutego 1997 r. i nie doczekała się wydania opracowanych przez siebie "Poezji". Jednak po bezskutecznym oczekiwaniu na decyzję PIW zdążyła przekazać je Towarzystwu Naukowemu Płockiemu, które wspólnie z wydawnictwem Algo wydało "Poezje zebrane" Wł. Broniewskiego pod red. Jerzego Kapicy w setną rocznicę śmierci poety.

Krytyk Leszek Żuliński określił wydanie jako "kanoniczne" i napisał, że: "Lektura tych rozproszonych tekstów jest szczególnie intrygująca. Nie tylko dlatego, że mniej je znamy. Przede wszystkim dlatego, że dorysowują one do portretu Broniewskiego cechy, które były mało dostrzegane. Broniewski był usilnie (nie bez powodów, rzecz jasna) lansowany jako poeta - ideolog,

trybun proletariacki, żołnierz, piewca socjalizmu. Ten inny Broniewski jest naprawdę inny. Zaskakujący. Czy to kanoniczne wydanie jego dzieł zdoła wylansować na nowo poetę tak bardzo zaszufładowanego przez historię i autorów podręczników sprzed 30 lat?"¹

Płock - rodzinne miasto Broniewskiego, miasto o którym poeta pisał, że dało mu "skrzydła do lotu" godnie uczciło pamięć swego wielkiego syna, poetę "bolesnego zaangażowania", którego twórczość nie jest do końca obiektywnie rozpoznana i "zbyt słabo funkcjonuje w obiegu czytelnictwa, bo nie została jeszcze w pełni uwolniona od szkolnego stereotypu"².

Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Towarzystwo Naukowe Płockie - dwie instytucje niejako ex cathedra powołane i zobowiązane do zorganizowania tej uroczystości udowodniły, że Broniewski - to wciąż żywa postać, choć - jak się okazało - mało znana.

Barbara Konarska-Pabiniak

PRZYPISY:

¹ L. Żuliński, *Kanoniczne dzieła*, "Trybuna" 1998, nr 34.

² S. Jurkowski, *Poeta bolesnego zaangażowania*, "Trybuna" 1998, nr 34.

NASI AUTORZY:

JAKUB CHOJNACKI
JERZY GOŚCIMIŃSKI

- doktor, inżynier, prezes TNP
- magister inżynier, dyrektor Wydziału Informatyki Urzędu Wojewódzkiego w Płocku, dyrektor Ośrodka Informatycznego Urzędu Wojewódzkiego - Wojewódzka Baza Danych, przewodniczący Sekcji Informatyki TNP

STANISŁAW ILSKI

- em. lekarz medycyny, pulmonolog, redaktor naczelny "Zeszytów Biezuńskich"

PIOTR MYŚLAKOWSKI

- absolwent Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, wydawca, grafik wydawniczy, kolekcjoner i badacz Ziemi Dobrzyńskiej

BARBARA KONARSKA-PABINIAK

- doktor, nauczycielka w Liceum Ogólnokształcącym im. T. Kościuszki w Gostyninie, członek TNP

ANDRZEJ JERZY PAPIEROWSKI

- dr nauk humanistycznych z Płocka

MIROŚLAW PISARKIEWICZ

- magister historii, nauczyciel specjalista w Szkole Podstawowej nr 2 w Łęczycy, wiceprzewodniczący Oddziału TNP w Łęczycy

MICHAŁ SOKOLNICKI

- magister historii, absolwent Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

MARIAN SOŁTYSIAK

- doktor, historyk sztuki, prezes Mazowieckiego Towarzystwa Kultury, członek TNP

JERZY STEFAŃSKI

- doktor, radca prawny, członek Zarządu TNP

ANDRZEJ ŚCIBŁO

- magister, dyrektor Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Płocku, uczestnik Seminarium Doktoranckiego prowadzonego w TNP